

REZOLUCIJA (EU, Euratom) 2017/1745 EUROPSKOG PARLAMENTA**od 27. travnja 2017.****s primjedbama koje su sastavni dio Odluke o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije za financijsku godinu 2015.**

EUROPSKI PARLAMENT,

- uzimajući u obzir svoju Odluku o razrješnici za izvršenje proračuna Zajedničkog poduzeća za ITER i razvoj energije fuzije za financijsku godinu 2015.,
 - uzimajući u obzir članak 94. Poslovnika i Prilog IV. Poslovniku,
 - uzimajući u obzir izvješće Odbora za proračunski nadzor (A8-0108/2017),
- A. budući da je Europsko zajedničko poduzeće za ITER i razvoj energije fuzije („Zajedničko poduzeće”) osnovano u ožujku 2007. godine na razdoblje od 35 godina Odlukom Vijeća 2007/198/Euratom;
- B. budući da su članovi Zajedničkog poduzeća Euratom, koji predstavljaju Komisija, države članice Euratoma i treće zemlje koje su sklopile sporazum o suradnji s Euratomom u području kontrolirane nuklearne fuzije;
- C. budući da su ciljevi Zajedničkog poduzeća pružanje doprinosa Unije međunarodnom projektu za energiju fuzije ITER, provođenje sporazuma širega pristupa između Euratoma i Japana i pripremanje za izgradnju pokaznoga fuzijskog reaktora;
- D. budući da je Zajedničko poduzeće u ožujku 2008. započelo sa samostalnim radom;

Općenito

1. napominje da je prema izvješću Revizorskog suda („Sud”) o godišnjoj računovodstvenoj dokumentaciji Zajedničkog poduzeća za financijsku godinu 2015. Zajedničko poduzeće u svim značajnim aspektima vjerno prikazalo svoje financijsko stanje na dan 31. prosinca 2015. te rezultate poslovanja i novčane tokove za godinu završenu tim danom, u skladu s odredbama financijskih pravila Zajedničkog poduzeća i računovodstvenim pravilima koja je usvojio računovodstveni službenik Komisije;
2. potvrđuje da se u izvješću Suda navodi da su transakcije povezane s godišnjom računovodstvenom dokumentacijom Zajedničkog poduzeća za financijsku godinu 2015. u svim značajnim aspektima zakonite i pravilne;
3. napominje da se u izvješću Revizorskog suda još jednom ističe da zbog složenosti aktivnosti ITER-a postoji velik rizik da se poveća iznos doprinosa Zajedničkoga poduzeća u fazi izgradnje projekta ITER, no također se priznaje da je ostvaren osjetan napredak u čitavom nizu područja, što je utjecalo na cijelu rukovodeću strukturu;
4. ističe da je Zajedničko poduzeće odgovorno za upravljanje doprinosom Unije projektu ITER i da se proračunsko ograničenje od 6 600 000 000 EUR mora održati do 2020.; nadalje ističe da je glavni izazov u okviru projekta ITER osigurati da se održi realan raspored i izrada proračuna te da se sva moguća odstupanja i problemi otkriju što prije; napominje da se u izvješću Revizorskog suda opet kao posebna napomena navodi da proračunsko ograničenje od 6 600 000 000 EUR, koje je dvostruko veće od početno predviđenih proračunskih troškova za fazu izgradnje iz 2010., nije obuhvaćalo nepredviđene izdatke; stoga napominje da je 2015. ažuriranjem procjene doprinosa Zajedničkog poduzeća ostvaren stanovit napredak, s obzirom na to da je iznos uvećan; svjestan je da su nedavne promjene, ali i one koje se još uvijek uvode u tom smislu, ključne za budući uspjeh projekta;
5. ozbiljno je zabrinut zbog činjenice da se u izvješću Revizorskog suda navodi da je 2015. Zajedničko poduzeće započelo s postupkom izračuna procijenjenoga troška po dovršenju doprinosa Zajedničkoga poduzeća u fazi izgradnje projekta ITER, što je rezultiralo očekivanim povećanjem troškova od oko 2 375 000 000 EUR, a to je porast od 35 % u odnosu na iznos koji je Vijeće odobrilo 2010. godine; napominje da je taj iznos veći od porasta koji je Zajedničko poduzeće prijavilo u studenome 2014., no potvrđuje da je razlog za to širi opseg novog izračuna kojim se obuhvatila cijela faza izgradnje, a ne samo procijenjena odstupanja troškova u dodijeljenim ugovorima; pozdravlja napore koje je Zajedničko poduzeće uložilo radi pružanja općenitijih i realnih procjena troškova;

6. ističe da se u izvješću Revizorskog suda upućuje na akcijski plan za 2015. koji je upravni odbor Zajedničkog poduzeća usvojio u skladu s akcijskim planom ITER-a, radi suočavanja s izazovima povezanim sa složenošću projekta ITER; napominje da je Vijeće organizacije ITER („Vijeće ITER-a”) na svojem sastanku u lipnju 2016. konačno usvojilo *ad referendum* novi raspored i resurse za projekt ITER (novi referentni plan popraćen pristupom u fazama prema ostvarivanju Prve plazme) koji su smatrani realnima, uključujući postavljanje ključnih ciljeva za 2016. i 2017. te ciljnu godinu 2025. za ostvarivanje Prve plazme; nadalje primjećuje da je Vijeće ITER-a u studenome 2016. odobrilo *ad referendum* cjelokupni raspored projekta do Prve plazme 2025. i do operacije Deterium Tritium 2035.; no primjećuje da Vijeće Europske unije tek treba donijeti novi referentni plan;
7. zahtijeva da Komisija do srpnja 2017. predstavi komunikaciju o projektu ITER jer je to presudno za jamčenje transparentnosti cijeloga projekta i određivanje sljedećih koraka;
8. ističe da je novi direktor Zajedničkog poduzeća imenovan u siječnju 2016. i da je već pokrenuo brojne potrebne važne promjene; primjećuje da je direktor predložio 21 novu mjeru uz akcijski plan za 2015.; primjećuje visoku razinu zahtjevnosti novih mjera koje prelaze poboljšanja proračuna i vremenskog okvira usmjeravanjem na širok i opsežan napredak u čitavom nizu područja koja će utjecati na uspješnost projekta ITER, uključujući upravljanje i komunikacije, profesionalizaciju procesa te osposobljavanje i profesionalni razvoj osoblja;
9. primjećuje da je pri procesu dodjeljivanja odgođene razrješnice za 2014. tijelo nadležno za davanje razrješnice od direktora Zajedničkoga poduzeća zatražilo da predstavi detaljno izvješće o napretku u svim ključnim mjerama kojim bi se potvrdilo da se projekt kreće u ispravnom smjeru i da se sve te mjere provode; potvrđuje da je to izvješće predstavljeno tijelu nadležnom za davanje razrješnice u siječnju 2017.;

Upravljanje proračunom i financijama

10. napominje da je konačni proračun za financijsku godinu 2015. dostupan za izvršenje uključivao odobrena sredstva za preuzimanje obveza u iznosu od 467 901 000 EUR i odobrena sredstva za plaćanja u iznosu od 586 080 000 EUR; prima na znanje da su stope korištenja za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i za plaćanja iznosile 100 %, odnosno 99 %; međutim, napominje da je stopa izvršenja za odobrena sredstva za preuzimanje obveza i za plaćanja u odnosu na početni proračun za 2015. godinu iznosila 49 %, odnosno 82 %;
11. napominje da je od 467 900 000 EUR raspoloživih sredstava za preuzimanje obveza, 52 % izvršeno je u obliku izravnih pojedinačnih obveza, dok je preostalih 48 % izvršeno u obliku ukupnih obveza; ističe da je slabija uspješnost u pojedinačnim obvezama nego što je izvorno predviđena uglavnom prouzročena smanjenjem iznosa novčanoga doprinosa koje je zatražila organizacija ITER, smanjenjem iznosa novčanoga doprinosa koje je zatražio Japan i odgađanja ugovora u područjima kao što su postupanje na daljinu, dijagnostika i projektiranje plazme;
12. napominje da je izvršenje proračuna bilo uravnoteženo s općim obvezama u skladu s posljednjom izmjenom programa rada za 2015. za javne nabave u tijeku koje će se dovršiti 2016., među kojima su glavne domene bile zgrade (za izmjene ili opcije glavnih ugovora u vezi s nekretninama) i vakuumska komora (za dovršenje javne nabave glavne komore);
13. potvrđuje činjenicu da je zbog potpunog izvršenja proračuna za 2015. razina ukinutih odobrenih sredstava bila vrlo niska za 2015. i činila manje od 0,1 % proračuna; primjećuje da je ukupni iznos ukinutih odobrenih sredstava od 925 783 EUR, što je odgovaralo iznosima koji nisu plaćeni tijekom 2015. za otvorene administrativne obveze, bio prenesen iz 2014.;
14. napominje da je za financijsku godinu 2015. bilanca proračunskog rezultata iznosila 1 070 000 EUR; primjećuje da pojedini razni prihodi nisu uneseni u proračun, kao što su kasna plaćanja doprinosa Grčke za članstvo za 2014. i kamata na kasno plaćanje Španjolske;
15. potvrđuje da je tijekom 2015. Zajedničko poduzeće obradilo 4 200 platnih transakcija (ne računajući plaće), što je neznatno smanjenje od 3 % u odnosu na 2014.; nadalje napominje da se od tih transakcija 1 500 plaćanja odnosilo na račune za koje je prosječno vrijeme plaćanja smanjeno na oko sedam dana kao rezultat nastojanja oko optimizacije povezanih financijskih procesa; sa zadovoljstvom primjećuje da je uspostavom elektroničkog tijeka rada za plaćanja u 2014. zabilježen znatan porast u smislu učinkovitosti;

Sprečavanje i postupanje u slučaju sukoba interesa i transparentnost

16. napominje da je upravni odbor Zajedničkog poduzeća usvojio strategiju za borbu protiv prijevара i akcijski plan za razdoblje od 2015. do 2017., što objašnjava kontekst u kojem Zajedničko poduzeće djeluje, tj. snošenje odgovornosti za upravljanje visokim iznosom javnoga proračuna, te sprečavanje i otkrivanje mehanizama za prijevare za svaki od njih; primjećuje da su postavljeni posebni ciljevi kao što je imenovanje službenika za etiku i OLAF te podizanje razine osviještenosti;
17. prima na znanje činjenicu da je Zajedničko poduzeće 2015. usvojilo odluku o pravilima za zviždače i reviziju pravila o sukobima interesa iz 2013. koja se primjenjuju na njegova tijela i odbore;

Odabir osoblja i zapošljavanje

18. uzima u obzir činjenicu da je Zajedničko poduzeće usvojilo provedbena pravila uz Pravilnik o osoblju; Međutim, određena konkretna provedbena pravila Pravilnika o osoblju još uvijek nisu usvojena;
19. napominje, međutim, da je jedan od glavnih izazova i dalje preraspoređivanje osoblja Zajedničkoga poduzeća na područja visokoga prioriteta i potiče direktora da nastavi s nastojanjem da se optimiziraju resursi među Zajedničkim poduzećem i organizacijom ITER;

Unutarnja kontrola

20. napominje da je, prema izvješću Revizorskog suda, ostvaren znatan napredak u mnogim područjima koja se odnose na sustave nadzora i kontrole, dok se izračun procijenjenih troškova pri dovršenju faze izgradnje smatra velikim postignućem;
21. potvrđuje činjenicu da je upravni odbor Zajedničkog poduzeća donio opću strategiju kontrole i praćenja s glavnim ciljem pružanja razumnoga jamstva direktoru i vanjskim zainteresiranim stranama u pogledu uspješnosti sustava unutarnje kontrole Zajedničkoga poduzeća;
22. uviđa da je Zajedničko poduzeće razvilo alat „contract tracker” (portal za razmjenu dokumentacije s dobavljačima) koji je važan instrument za praćenje ključnih ciljeva i općeg napretka projekta; također primjećuje da je Zajedničko poduzeće započelo s izradom alata za praćenje odstupanja i izmjena ugovora kojim se omogućuje upravljanje svim izmjenama u ugovorima; potiče Zajedničko poduzeće da dodatno razvije i potpuno iskoristi mogućnosti koje pružaju ti sustavi;
23. primjećuje da je Odjel za unutarnju reviziju Zajedničkoga poduzeća 2015. dovršio dva postupka i izvršio tri postupka kao nastavak prethodnih; očekuje da Zajedničko poduzeće obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješnice o preporukama i napretku postignutom u tim postupcima; nadalje primjećuje da je Služba Komisije za unutarnju reviziju potvrdila ostvareni napredak Zajedničkog poduzeća u domeni javne nabave te zaključila da je sedam od devet revizijskih preporuka iz 2014. bilo primijenjeno na odgovarajući način;
24. potvrđuje činjenicu da Zajedničko poduzeće kontinuirano unapređuje svoju unutarnju kontrolu usmjeravajući resurse na rezultate ITER-a potrebne za ključne etape Prve plazme, uz pridržavanje gornje granice proračuna do 2020.; napominje da je struktura vlasništva i odgovornosti dodatno pojačana u listopadu 2016. osnivanjem novog odjela koji će se usredotočiti na komercijalna i financijska pitanja. traži od Zajedničkog poduzeća da izvješćuje tijelo nadležno za davanje razrješnice o postignućima koja su posljedica tih organizacijskih promjena;

Operativna nabava i bespovratna sredstva

25. prima na znanje da su tijekom 2015. započeta ukupno 73 postupka operativne nabave i da je potpisano 79 ugovora javne nabave u vrijednosti od oko 326 000 000 EUR; nadalje primjećuje da je ta operativna javna nabava dodijeljena i potpisana u području nekretnina i postupanja na daljinu, ali je znatna javna nabava također potpisana u vezi s magnetima i nuklearnom fuzijom;
26. potvrđuje da je prosječno vrijeme do ugovora za javnu nabavu u iznosu iznad 1 000 000 EUR smanjeno s 240 dana 2014. na 140 dana 2015., ali i da bi ga trebalo dodatno smanjiti na 100 dana; ističe da je prosječno vrijeme do ugovora za javnu nabavu u iznosu ispod 1 000 000 EUR i za bespovratna sredstva i dalje bila u skladu s brojkama za 2014.;

27. napominje da su pregovarački postupci Zajedničkog poduzeća činili 45 % operativnih postupaka javne nabave započelih 2015. (u usporedbi s 58 % 2014.); uvjeren je da je, unatoč tome što je Zajedničko poduzeće tijekom 2015. smanjilo postotak pregovaračkih postupaka, potrebno uložiti dodatne napore za povećanje konkurentnosti postupaka operativne nabave kad god je to moguće i potrebno; uviđa da su pregovarački postupci s obzirom na vrlo ograničenu konkurenciju za određene iznimno specijalizirane zadatke često najprimjerenija metoda javne nabave, posebno uzme li se u obzir rizik da se u okviru otvorenoga natječaja ugovor dodijeli neiskusnom i stoga nerealnom gospodarskom subjektu; poziva Zajedničko poduzeće da izvješćuje o poduzetim mjerama za povećanje konkurentnosti postupaka operativne nabave kad god je to moguće;
28. ističe činjenicu da se u izvješću Revizorskog suda bilježi znatan napredak u postupcima javne nabave, ali se ističe i nekoliko nedostataka kao što su viša vrijednost procijenjenih troškova po dovršenju za dva projekta i kašnjenje u jednome postupku javne nabave; poziva Zajedničko poduzeće da ostvari napredak u pregovorima s organizacijom ITER u pogledu boljeg usklađivanja distribucije kredita u ugovorima o javnoj nabavi;

Pravni okvir

29. napominje da se u izvješću Revizorskog suda primjećuje da je u prosincu 2015. upravni odbor Zajedničkog poduzeća konačno izmijenio svoju financijsku uredbu i provedbena pravila radi njihova usklađivanja s novim financijskim okvirom Unije te da su ta pravila stupila na snagu 1. siječnja 2016.; ističe činjenicu da je Komisija izrazila pozitivno mišljenje o izmjenama koje je Zajedničko poduzeće uvelo u svoja financijska pravila, ali je od Zajedničkog poduzeća zatražila da razmotri daljnji razvoj pojedinih odredaba koje se odnose na posebna izuzeća iz novog financijskog okvira Unije; napominje da je, prema odgovoru Zajedničkoga poduzeća, ono planiralo uvrstiti te odredbe u svoja provedbena pravila do kraja 2016.; poziva Zajedničko poduzeće da obavijesti tijelo nadležno za davanje razrješenice o daljnjem napretku u provedbi;
30. potvrđuje činjenicu da je zajedničko poduzeće izmijenilo svoje radne postupke i procese na koje su utjecali njegova nova financijska uredba i provedbena pravila te njegova nova pravila o javnoj nabavi i bespovratnim sredstvima; sa zadovoljstvom napominje na temelju odgovora Zajedničkog poduzeća da su novi zahtjevi preneseni u njegove radne postupke (politike, procese, postupke itd.);

Prava intelektualnog vlasništva i industrijska politika

31. napominje da je Zajedničko poduzeće 2016. usvojilo Dokument o jedinstvenom intelektualnom vlasništvu; nadalje napominje da je Zajedničko poduzeće formaliziralo upotrebu tog dokumenta uvrstivši ga kao izričit korak u sve nove procese za postupke javne nabave;

Sporazum s državom domaćinom

32. sa zadovoljstvom primjećuje da je u svibnju 2016., nakon što ga je prihvatio njegov upravni odbor, direktor Zajedničkog poduzeća potpisao obnovljeni sporazum o dugoročnom najmu uredskog prostora s Kraljevinom Španjolskom, kojim je obuhvaćeno proširenje trenutnog uredskog prostora za 1 000 m²; nadalje napominje da je upravni odbor prihvatio planove za preuređenje uredskoga prostora dodijeljenoga Zajedničkom poduzeću.